

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անցեալ օր յիշենք. Կեդրոնական
Եւրոպայի երկը Տերութեանց և Պե-
լի՛մի միջեւ կնքուլ առեւտրական նոր
դաշնագրերն. Այս դաշնագիրը տեսա-
կա մաքային միութեան (Zollverein) և
կապման Եւրոպայի կեդրոնն էլ. Ստո-
րագիր Տերութեանց միջեւ ազգա փո-
խանակութիւն հաստատելու չափ յա-
ռուլ չեն երթար թէեւ, բայց վերջ
նաեւ մաքսապաշտո դրութեան որուն
հետեւած էր Պելագրք իւր կնքած
առեւտրական դաշնագրաց մէջ, այդպէս
որ գրեթէ ամեն կերպ բացմանց վրայ
մաքսերու զեղէ կա, և բաց աստի,
ստորագր Տերութեանց մէջ նոյն փա-
մաւագց վրայ հաստար մաքսեր դրուած
են. Օրինակի համար, այն ժն տեսակ
արտադրութիւն վրայ Գերմանիա և Իտալիա
հարիւրն ո՛րպէս մաքս կ'առնէր, Աւս-
տրիա-Հունգարիա եւս նոյնքան մաքսը
պիտի առնու և փոխադարձաբար ծան-
եկելու տարւոյ տեղութեան վրայ պիտի առնե-
նան նոր դաշնագիրը, որով վերջ պիտի
տրուի միազգց այլն առեւտրական յա-
րաբերութիւնաց անհաստատ վիճակին
և մեծ զարկ ար հարստութեան ոտով:

րեանս, Կ'ընդունան թէ այս առեւ-
 րոտական զայնազարց չնդգնի Երբեմն
 Կ'ընկալանքովեան Տէրութիւնը տըն-
 տեսական շահերու առաւել հաստատ
 կապով պիտի միացուն, և այս տեսնե-
 ական միտութեան քիչ քիչ ուրիշ Տէ-
 րութիւններն ալ հարկ պիտի դառնան
 Կ'արքիւ Եւրոպայ հաւանութեան ար-
 դէն ստորջ կը համարին, և միշտե-
 իսկ Կ'ընդուն թէ Պուլկարիս, Ռուսի-
 ան, Ապսիան, Հորսմաս, Դանիա և
 Եւրոպեո-Նորվեգիկա պիտի յարն այս
 առաջադիւն միտութեան, իրարոյ ապ-
 րանքն ընդունելով թէ՛ հիմադրելն
 Եւրոպայ թէ թէ ինչ մաքուրով ընդհանրապէս
 և թէ՛ հաւասար մաքուրով, առանց
 տարի դէմել իրենց լից իրարու պար-
 տակ զէն, ինչպէս կը լինի այժմիս Կարով
 Անգլիայ, որովհետեւ Աւստրիոյ հետ
 Եւրոպան նպատակաւորաւ մաքին մաք-
 րութիւնը ընդ թիւնն ունի, ուստի Աւ-
 ստրիա մաքրալին ո'րպիտի զիջումներ
 ըրած է Գերմանիոյ, պարսաւորեալ է
 տրոյ զիջումներ Անգլիոյ եւս ընկրու-
 ի Բալով Պրանսայի, պէտք է լինի, ինչ-
 պէս կ'որոշեն անցեալ օր, թէ 1870-71-ի
 պատերազմին ետքն ի Պրանսի Գերմ-
 անի քալ ֆրանսի Գերման զայնազար-
 ցն Եւրոպայիս տրամադրութեանց հա-
 մաժամտ, Գերմանիա և Պրանսա կանխա-
 պարտաւորեալ են իրարու ընել նոր
 մաքրալին զիջումներ զարդ Կ'ընեն ու-
 ընել ազգերու՝ Հետեւապէս, Գերմա-
 նիա ինչ զիջումներ ո'ր ըրած է Աւստրի-
 ոյ, պարտի նոյրը Պրանսայի ընել Բալց
 Գերմանիան զայնազարցով ինն մ'է, Գեր-
 մանի չօգ տարած է Կարով զիջումներ
 ընել այն պարանայ մասին զորս տո-

Ըստ նորագույնի լրաց, ի ճախին ձի-
փուխի դիտարարին տնօրենը գլխավանդ տե-
սավարտով քննութիւնն իր կատարելէ և վեր-
ջին աղետաւոր երկրաշարժին թափար եղած
գլխավանդ մէջ, Կը տեղեկաւորէ թէ քանի
ևս տարր յաւակ նշովն ինչ խոտոշնորի ե-
րեսցած էին որոց յառաւել գտնելի տնե-
րու կը լինէր, և կը կարտուէր թէ ներ-
քին ահաւն խոտոշնորն կենտ չարորդա-
կից են և կ'ստի կ'երեւի թէ ձիփու լեռը
գտնել պիտ խոտեւն խոտոշնորն տե-
րագիտութեամբ, յաւակ բերել և վեր-
ջին երկրաշարժն։ Օննո գլխավանդ մէջ
առաջին դիտարարտ մ'աղա, բնագործի
գտնելն իր տեղէն յարեմով, և քիտի
մը ընթացքը քիտելով, որով լին մը ճեւա-
տուն կ'այլ և, և արդէն 50 ոտը խոտե-
թիւն տալագած է, երկրաշարժը դիտ կը
շարունակէր նորմ։ Ձին 20 Ժամուսն մէջ
ոչ նուազ քան 730 մնցումներ զգալի ե-
ղած լինելով, երկրաշարժը վնասուել գլ-
խավանդ մէջ բաւական անուշը կայ և սովէ
զի վնասուելը, ըայց աւելի քան 400 չա-
սարտ անմեղք անգիտապար և քիտիլէ մերկ
մնացած են։ Որովհետեւ ձմեռն չկայալա-
րայը կը յառաւանայ, արկածելոց տառա-
ւարանք շատ տաստիկ պիտի լինի։

ԵՐԿՊՏՈՍ

Եղիպտոսի նախարարապետն 1892ի
եղեմաստից հաստատելով ըստ երկուս-
նայն յանձնարկի՝ եղիպտոսական
լը յայտն է որ կառավարութիւնը
լիւն չէ ընդունած Տըլուիեանց հա-
տակութիւնը՝ եղիպտական պարտու-
ղանքով դիշմար ձեռք բերուած ինս-
յութեանց դործածման համար Այս
երկրել եղած ինսյութիւնը տարե-
ն 315,000 եղիպտական ոսկով կը յա-
նդի է դատապարտեալ է անյոյն մնա-
ւոր Հանրալին Պարտուց վարչութեան
երամարկից մէյ, փոխանակ օրինաւոր
է օգտակար կրպակ դործածուելու
Եղիպտական մարդ մ'արդ է ի բարեւոքում
Երոզորդեան փիւսիկս:

Անգլիոյ գահաժառանգին երեք
որդւոյն՝ Բէլքրըսն և Էլիզաբէթ զուգոր
կախելովը՝ Վիկտորի իշխանին նշանախո-
ւանք ինքն ինքեք Վիկթորիա-Մարի
Իշխանուհւոյն հետ՝ բոլորեանկ Անգլիոյ
մէջ բերկրութեամբ ողջնացաւ, և կրէ
նստունէ հնոսագիր իւր Անգլ. հնա-
նային կարծիքը կը բերկրէլ նախ օս
գաւառեալու որ Վալլէնի իշխանին անդ-
անիւնին օտար իշխանուհի չէ չոգեց,
նայեցաւ ի վաղուց անտի ոտորկն անդ-
նայեց իշխանու եւ իշխանուհի, որք
խաբէ անոր գեղեցկ արթն և կինը
նշանունն եւ յետոյ, իշխանուհին ան-
խաբ սիրելի է ո՛չ ի վանք Վիկթորիա
ապագահուին Արքունիքաց մէջ, այլ եւ
Դոգմորգեան մէջ, իւր բարեխիտու-
թեամբ, իւր աղբաթառախութեամբ,
գնատարաց և սպասուհաց հետ իւր

վարժերու մարդատէր եղանակաւ
և իւր գիւրեամբոր քրիտանեայ ըն-
տեղութեամբ Ուստի, երբ անցաւ օր
կառուի կ'անցնէր լոնսոնի զլսարտ
պորտալէ մը, Ժողովուրդն, որ առջի օրը
լաւ չէր նշանահասութեան լուրն, հա-
մաճարակց ազգայնաբոլոր ողջունէ իշ-
խանութիւն Ուստի նշանահասութիւն ըն-
կրուութիւն պատահուեց այնու նաև զի
իշխանն հարստութիւն չէ փնտռած,
իւր բարդատմամբ անցկանայ իշխա-
նական տանց մեծամեծ հարստութեանց,
Թիւրք գեղբատարան, Թիւն ազգական
Ալեքսիով արքայական զբոքատանին,
համեմատական կրնայ համարուի, Իշ-
խանը, փոխանակ դժամ փնտռելու,
հողորտազնութիւն փնտաւորով և լոկ
սիրով կրայ հիմնեալ ամուսնութիւն
մը նմանամեար դատելով, աւելի եւս
սիրելի եղած է Ժողովորենան, որ ար-
դէն լաւ համարուծ ստացած էր Վալ-
էտի իշխանին այս որդւոյն վրայ, ա-
նոր Հնչկաստան ուղղորտութենէն ի
լուր, որոյ պատմութիւնն հրատարա-
վուած է ի ձեռն Պ. Ճ. Սիրիս:

Այնքը, պահպանողական Սէնը ձեռք
դրելով լուրջ թերթը կը պատմէ խո-
սակցութիւն մը որ անցեալ օրոք օրոք
ստանաւ ստղի ունեցնել եւ Չարին
եւ իրանայի Կընտրողի անգամս իր մէջ
տեղ եւ. վեհապալանութիւն ըսել եւ.
Սէնը իր թէ դեռ ես կայ քացարակ
կամ միահեծան) իշխանութիւնն, իմ
խաղաղութեանն հետ լինելու եւ այն,
այս աղիքն ոգւոյն այ ներդաշնակ
ութեայ, կը հասկնամ ձերինին նման
անբացատրութիւն մը, որ եւ կամ
ընդայ լինել համարձակ եւ անկեղծ
արդարութիւն մը Բացարձակ միայն-
ութիւնն եւս հաշմանիւ եւ ինչ, Բայց
ընտրանքանակն միապալանութիւնն
չհասկնայի կը գտնուի. կը նախ-
նորեմ վերադառնալ Չիւտ քաղա-
պական հիմնարկութեանց քան աղ-
քանի գրութիւնը Եւրոպայի (ե-
ւրոպայի իրանական միապալանութիւն).—
Վեհապալ. Տէր, կը պատահուի եւ
երանայի ձերականութեան, եւ ե-
ւրոպայի անական սահմանադրութիւն
ընկալած եմ միշտ բրեւ Իրաւ-
նութիւնն Եւրոպայի ինչ ինչ
ընտրութեան մէջ, ինչ ինչ ժամա-
կանքն. Այս գրութիւնն ո՛չ մէկ
Եւրոպայի ինչ լուրջ, Զանեք
Օրսմէն միայն կը լինուի անտան-
կեալ քաղաքում մէ երկուց կու-
սակցութեանց միջեւ, Ժողովրդական
եւ միապալանական, Շաղապան անո-
յարժութիւն եւ կեղծ Ժողովրդասիր-
ութիւն կ'երկարաւիկն աղ զինաղա-
ւար, Տեսակ իր անտանկութիւն
աղում կը յայտնուի ճշմարտու-
թեան, Եւրոպայի անական կառավա-
րութիւնը իր անտանքանքն կառավա-
րութիւնն է ։

«—Ճշմարիտ կը զրուցէք, կը յա-
նէ Զարը, իմ պապս, Նիքոլա
այսր, Ժամանակաւ խորհրդարանա-

յան վեհապետ մ'էր ի նշատան, և
աշխարհ գրեւ որ այն գրութեան պա-
հանկմանց համաձայնեցոր համար որ-
տեք ներդրում քաղեց, նս ինքն եր-
կան համաձայնագրեցութեան հետ
պետի լինելու
Աղբյւր. Թղթաւիկոն Դիւան Թեո-
թիւ երախտարարելով այդ տեղեկութե-
անց ճշգրտութեւ, կ'ըսէ թէ Վու-
րդի Կայսեր այս յայտարարութեւք
հոգիք անկեղծութեան մը գործով կը
լինի և

Յառաջ կը հաստատենք թէ Ին-
քրիստոնէան երկրպաի կերպիւ կը տա-
նաժող կը ստատակաւ եւրոպայի ալ-
ը ալ կործանէ, ոչ միայն երեւելով
մարտիկի տեղերը ուր վերջին աղգամ
հասեր զորս գացին իւր հարակաւն, այլ
եւ հարաւորով մայրախի բազալաց
էն ուր լաւաճաղոյն չէր տեսնուած
ըն յետոյ, կը հաստատուի թէ ամեն
Ինքրիստոնէ աւելի մեծապէս է այն ան-
հաճ, մեռողներուն և բռնողներուն
ամեմատու թիւուն առաջնունէն աւելի
եւեմ է, մայրախն որ որպէս ուրիշ ճը-
նարիտ համաճարակի մը պէս կոտորած
ընէ. Թիֆլիսներն ալ չուարած են այս
իւր հաղուէ թեան բացառութիւնը տա-
նու. եթէ թէք իւր թիւը չի հասնիր բժ-
շական գործընտր, անանկ գործըն-
տրի իսկ բժշկական գիտութեան աւա-
նային մէջ որոց նորի իսկ բժիշկներուն
թիւը չի հասնիր բժշակութեան, ճո-
ղութեան, յետ երկար վիճաբանե-
լեան, նա եղբակացութեան եւած լի-
ւել թիւուն թէ Ինքրիստոնէան արեւո-
րունահորման մէջ ձնէն է. բայց անոր
աղ-ման և ընթացքին վրայ չառաքն են
անոր—գործէ անոր համար որ իրեն-
դ գործն իր իրենց իրողութիւնը չա-
նոր չհասնան, բաւ է որ փոքր չա-
քը հասնեալ, և փոքր մասի մը խոր-
նելովն, ամբողջ գաղութաւնն ալ
նորայ խորովի. Օկեսան թունաւո-
րուած Ինքրիստոնէայէն զատ կարգ մը
ուրումաւ թիւանց համար ալ բուսած
է. Թիֆլիսն էլ է, այն կարգի մը տն-
ներն ինչն են, ծաղիկն ինչն է, նոյն
իկ յախախտ ինչն է, ոչ ապաքեն տ-
ներն ալ արեան թիւանցութիւնն են.

Մենք բժիշկ մը լինելու պէտքը չկա-
նք՝ բժրանքներու համար թէ մեծ քա-
ղաքներու բնակացիք ո՛րչափ պէտքը
չկարգուած ընել իրենց խմած չու-
նի, կալույթի իրաւոր Ժամանակաւ
անտանաւորէ (թիֆա) բժշուեցաւ և
ազ մնաց մեռնելուն, բժիշկներն Բոֆին
է գէշ չուր խմեր է, Այսօր նորի իշ-
տանն երկրորդ որդին նորն հիւան-
ութենէն Էր տառապել գրեթէ չորս
բաթով է ի վեր, թէ իւ, երրորդ չա-
փովն անցուցուի է ի վեր, բժիշկներն
այն թէ վտանգն անցուցած կրնայ
բժարաբուի, է թէ կրնուած չունենայ
և երիտասարդ ճորճ իշխանն եւս
պոյլին գտնուած միջոցին գէշ չուր
բժարուի, երբ գահաժամանկութեւն
ընթացաւ, թէ չուր կրնայ խմել

թե՛ քաղաքներու մէջ, հասարակ մաս-
 անացուաց համար հրշայի մեծ վտանգ
 պիտի իրենց խոստ յուրեն թուանա-
 ունելու: Ինքիւնեցայի եւ ժամանա-
 նոնքի նման համաժայկեցեալու ժա-
 նանակ, հոգ պէտք է տանիլ եւս-
 յաճե՛ իրա՛մ մասնաւոր գործիւրով
 տուած յուր միայն խելուն: Այս օ-
 ներս աւաղորդացի վերոֆնոր մը ծա-
 օց լծէ անմաքուր լուրցը մէջ մե-
 քաբանակ իջ գտուոնն Ինքիւնե-
 ւային միջոցները կամ բակիւնները
 գտնէ: Կ. Պոլսոյ բնակեաց սովորա-
 յաճե՛ իրա՛մ յուրեն եւ մաքրութեամբ
 են փայլիլ, Թաքսիմի եւ ուրիշ յուրե-
 ն համար սուսած է լծէ միկրոնե-
 րն աւելի խոյր կենցաղայիններու հետ:
 Երկրան ներկայացնել ի հարկին,
 երբոք յուրեն եւ տանց գտուոն խը-
 յել կամ իրեակուրի գործածել խո-
 նելու լծին չէ, որպիսի ալ գոց հա-
 մարեն իւրեց: զի ո՛ր ապարն էր
 իրենք մեծապէս ինքնակուրն աս-

անախտաբանական, հապա շատ վր տուներու
որ կամ հին, բայց անհետ մնացած
դիւղները կամ ըրամբանքներ (սպիւն
ամ Դեմե), Մեր Ժողովուրդ սովորա-
բար առ պինջը զԲՆ բժշկայա ազդար-
մութիւնները ըրամբանքի ջրոյն ի
պայ խոնձուի թխն ին անտես դնել
չիշակական պատուէրներ, թէ եւ գտնուին
Թիշխներ որը նոյն իսկ իրենց պա-
շտեցներուն հայտնակ շարքին մը
որոքը սուղ բանիւր չեն այսօր, եւ
մեն տան մէջ պէտք եւ գտնուին, Ա-
նից տրուած ստակը բժշկին եւ դեպ-
քործը ինտախալ ստակ մ'է ապահո-
ւանք, Վերթիշալ աւտորիցի Փո-
նիւնորդ գտնը եւ Վիեննալ յուրին մէ-
լորանարդ հարկւրորդամէդրին մէջ
18 հարմար միջոցներ, Եթէ որ այ հայու
դէ իւր, — եւ դիւրին չէ ապացոյցն
վր թէ 10 հատ աւելի կամ 20 հատ
ապակ լինին որ մանրորդ, — գար-
մանալ ի որ բովանդակ Վիեննա
անամարակէ մը ին բռնուած՝ պիտի
նը, բայց ին դիտեն որ չէ, Ան-
ալ որ Գեթմանիոյ դ քաղաքին հա-
րը եւ դրեց Աւետի թէ տուն չկալ
Ինֆուրնեցալին պատկած գոնէ մէկ
հարկու չգտնուի, Վիեննալ ին մն-
ալալ անգաւան քին ժողովին հիշան-
դալան, քին ժողովին մեռան Ինֆու-
րացին, Հասա անուրձ որ պիտի

անու հիւանդութեան բնական տար
 քաշաւորն եղեալսկերով և ք վերջ
 անցնելով ք թողարկող ք քաշել գեւ
 քայ վիճանալ չուր քողարդ զուր
 ք չէ քեթ վտարիք քան քր չու
 քն ք բաց առնուք, զուրդ բնակ
 ք ստուար մեծ առաջնութեան իմած
 քարքն համարաբանքն: քեմ
 քայսպանքն, ոք առեման իմած
 քուրած է նախահող մկոցնքով,
 քան այն է որ առնն մարդ իւր իւր
 քն չուրն հող տանկով բռնիք
 քրծ չիողու, Տեղի չկայ վարնայու
 քայ պատճառն բռնիքայն ան
 քրծ մնան, և՛ պատճառանքն ուն
 քյով ազգայն գործերու պարսպն
 քն հիւանդանքն քայնիւն—ծնոր
 քն մարդկայն անհոգութեան կամ

դրախտութեան, Տաթևաբք վրտ պիտի
տեսնէ հիւանդներ, որք հանքային
որոշեով պիտի աւելի կամ նուազ
հոգեպէս գրաւի ինչն իրենց Բայց եթէ
ժպկական գիտութեան փութանելով
նոյնով կենանք մեր իման՝ չուրն,
կը նշանաւ օգին ալ, և իմէն թաղա-
տեսութեան և Առօրեապականեան
արդարեւան Աղբոսեան ապառ ոչա-
տուլեան ներկերայցներք Գաղտով Գա-
պի աւանդաւոր Կարապետ յարանդի,
ուստրին բանի մը անգամ կը պոցուրի,
իբր նորով թիւն տեսաւմ կը թա-
նուր և Կատարեւոր Գալարայալ կը Կո-
ւանրն, յայտնաւ ինփոխական տուան
ընթար ձեւակերպութեանց կրկալ ի Կ-
պիւն ալ մանէն, ամեն անհաճով հիւ-
րուրն նման որք իւր դրանեան
նոյն մէջ պատուով իմարաբարտեան
ալ իմարաբրին ժաման և վայր-
անտրն դընդաւոր կուգան ա-
ւանց մասնաւոր ձեւակերպութեանց,
արք իբրին հիւրերն աւելի փա-
նայ պատահաւ միւսն, ինփոխու-
ան, ինչպէս ամեն սուրհանդակաւ
իմանալք եւրպային

Երեւոյցք ինձ որ անգամ մ'ըն զամ ան-
 ին սր խնդրիւ Ձեր պատուական թեր-
 ին մէջ արտայայտելու այն ցաւը զոր
 ստճառ աճ է կեզք Հիւանդանոցի պատ-
 արժան Հոգաբարձութեան հրաժա-
 ւան ինձ, ինչպէս նաև քաղաքին (Ման-
 թրիքի) անգայտեց։

Այլ ոչ բան վր ընելէ առաջ կը փութար խորհրդէ խորհարարաց Լեւոնի արքայապետի հօրին, և ապա այն ըրաճառն ի գաղութներէ որ մերժեն խաղաղ ոչ զիտարար անձանց հրաժարումն։

Չենք կրնար թիլ թէ ներկայ Հոգաբարձութիւնն յախառն փարսել է զիր պատէ ոչքէ պատահելէն ոչ կարելի ոչ այլու ուղեր որ այդ Մեծ անքէ փոխացել և արտարել լինին 13-րդ շաւրտակի խզիլ յառջ աշխատելն։

Դո՛ւր ուր որդիս որդիսն Հայոց պարսկական թիւնէ և շրջութիւն զիրենց հարստար, ճարտար ազգաւոր անձինք երանի աւելի զո՞ն և ուրախ պիտի ըլլան բան առ քի տեսնեն նոցա հսկողութենն ոչքէ Հաստատութեան վրայ։

Զարմանալով կը թուի բռնել ի կ'ընել որ հայ Պատարարման բնիկներն չեն արա այլ մանր և քաղ ի թողուն ինքը զոր լարելն քաղցի իրենց իսկ ձեռն։

Ի չեն ո՞ն զիդ արքայանել զայն ո՞ն և ինչ որ ամենով։

իսկ կ'էջ նոցա այն քանութիւնը չու-
 ղար Պատարագեան իրենք ընկալա-
 յալու Պատարագեան Հոգաբարձիքէն
 վճարապէս պէտքէն աւ ալ որ ա'ն հ'ա-
 րիկի կ'ստօղիւրի ի մեծ մաս ազգին ող-
 ւոր մասին։

Մեծ եւ լուսաւորեալ ազգաց մէջ երբ
 էր տեսակ անմիջեւ ազգային գործերու
 արարեալները երկուր աշխատութիւն-
 ու կուտան, ժողովուրդը կը միանայ եւ
 խիստագիտական սոցիալ եւ կ'ընէ
 զոյ Զուէր եւ ընկեր ի յիշատակ իրենց
 բոլոր ժառանգութեան, որ կը նշան ին-
 քէ մէջ սերտութեց սերտակ։ Մեծ եւ
 բազմաւ լուսաւորեալ կը համարուի
 զ, բայց զիւն այն աստիճանին չեմք
 սամ որ իբր ժողովուրդը ալ պարտա-
 յար ի ինչին զգամ, Գոնէ այնքան քա-
 ղապար ըլլա՞մ, որ աշխատաւորները
 ժողովուրդ զգա՞նու ին ունեմա՞ն։

Մնամք յարդանօք
Տ. Նահապետիկան
Մանչեսթր, 7 դեկտ. 91

ፆቴሮፆዐኒ ሲሮቴኮቴረቶኮ

ԵՐԿՈՒ ԱՆՄԵՂՆԵՐ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԻ

SOVIET UNION

Եւ խաւարին մէջէն, արդարեւ տարաժամ
ստորեր մը կը հնետանար։

Մտաւ ուշադրութիւն չընծայել այդ
բանին։

Հայր Վիօլէին ուռելը մտաւ։

Ծերունին դարձածը գրուելու երբ տե-
սաւ Մտաւ Թերէզին, այնքան ուժգնապէս
ոտք ելաւ որ տապալելը աժողոթն։

—Դժուր, դժուր, ըսաւ խեղճուկ ճա-
նոթ մը։ Կը համարաժախճի։

Կը թիթիթիթի, Բառերը շէնր յաջողե-
րարտանանելու, այնքան զայրոյթով կը խեղ-
դէր զան։

—Ի՞նչ կուզէք։

—Պարեն Վիօլէն, ձեր որդիքն չգիտե-
այա պատժու հոս գտնուիւ։ Անշուշտ չը
զգիտի ի՞նչ որդր զիս, ինչէ իրեն խորհուր-
էնարուցած ըլլալի։

—Ի՞նչմէս ստաղի խորհուրեւ կուգաս։

Թերէզը սկսաւ հեկեկալալ։

—Այո: Ազատեցէ՛ք զմեզ, ազատեցէ՛ք
զմեզ:

Անոր անգիբերուն փարեցաւ և փորձեց
անոր ձեռներն համբուրել,
Եւ իր թիթովքը։

— Զեր պատճառաւ ա՛յնքան տանջուե-
ցաւք, Զեր պատճառաւ է՛ր, մեր ա-
մուսնութեան անկողը կատարեալապէս եր-
թափակ չեղաւք։ Քսան տարիէ ի վեր ձեր
ատեղութիւնն է՛, ձեր սաստիկ տանջու-
թիւնն, որ իշ ներքեր, որ անկող ի վեր
գիշերապատիւնի ուղեղէք ձեռքի Սականայ,
Գ. Վիլչին, երբ ուզեցէք, շատ պիտի տի-
րէ ինչ զմէք, Եւ ձեր ձերութիւնն աւելի
երջանիկ պիտի ըլլայ, վաճառէ մարդոց
երթանիկ իշ կրնար ըլլար երբ կ'առնէ, Կա-
տարեալ երթանիկութիւնը ի զայ արանք
ներողութաւթեանն ի իմակ զ. Գ. Վի-
լչին, մեզք պատարաստ ենք զմեզ տիրելու,
չուտով ամեն բան կը մտցուի, եթէ ու-
զե՛ք։

—Ձեր ընտանիքին անօգուտ բաներ են,
Միշտե՛ս զննելով թշուառութեան մէջ էք,
Այդ միակից մէջ պիտի թողու՞մ զանե՛ս։

—Գթու՞թիւն ունեցէ՛ք, Պ. Վիօլէ՛ս։

—Ձեր վրայ զննութիւն չունի՞մ։ Չեմ
ճանաչում ձերի։ Երբեք չեմ օգտագծ ճանե՛ս։
Գրդ զձեզ։ Հպատակ կամացս մտադք իմ
ընտանիքիս վրէ, ի՞նչ ճամբար տարակալի
յղն էք գու՛ք։

—Բայց ի՞նձ համար չէ՛րդ կը պնդա՛ս
տւո՞մ, Պ. Վիօլէ՛ս, ճորդող-չեմ համար է՛ս։

—Ձեզ չափ զայն ես կարո՞ւմ։

—Պ. Վիօլէ՛ս։

—Ա՛յ, կը բաւէ։ աղիկիս, քաջց՛ք։

—Ա՛հ, Աստուած պիտի պատժէ ձեր
անգթութիւնն :

—Թող պատժե՛ք, իմ գլխուսանլի բանն է՝ ասո՛ւ։

Բերելի դռերի ելուստ, իր ծնեացը վրայ գացած մեր միջոց ծերունին կը քալէր, որ միշտ անգուցեմ ծեծադող էր կը նայէր կը լինէր երեսուր, Կարածն ճիշդուս կը գգար անոր արցունքներէն, յուսահատութենէն. կը յաղթանակէր վերադադնա՛յ, տեսնելով թէ ինչպէս այդ կենը կը խոնարհի՛ իր անշուշտ։

Թերեզի՛ դուրս ելած պահուն տխրաբեկ, դէպ ի՞նչ ծերունի դարձած պայտաւոր տղային աշուններն, բայց սա նախատեսուող սպառնալիքով լի ծեծադող մը պատասխանէր։

Եւ Մտաի չէր ետացաւ :
 Ախտաի տակիւնը նորէն տաքէ չանցեց
 այն եւս ստուերն որ, գոխաւս կորացած,
 պատուերն երկայնութեամբ :
 Բայց այս անգամ, իմեքէ չէ նշմարեց
 զայն, ապեան իւր անհարկը արցունքէ
 պարտած էր :
 Եւ երբ անցաւ, ստուերն անոր ետե-
 լէն շարձաւ եւ մտեցաւ ծեր գիւղացւոյն
 տանը :
 Սա ուզած էր զուրը բանալիով զոցել :
 Բայց կոպտեմուն մէջ, բանալին ալ չէր
 շարժուիր : Գէ՛մ էր զե՛նք :
 Մտերեւին փորձեց շարժել իւր մարդկեան
 առանց յաղտելու : Զա՛նը ծակին կտցեց,
 փեշը, քրտան անգամ նոյն ապարդիւն
 փորձն քրտաւ եւ պարտաւորեցաւ չգոցել
 զուրը :

—Կարծես կղպանքին մէջ յարդ մը

Եւ անանք որ եւ կապածի, յարեց.
—Վարդ կը չափեմ.
Աշտարակը սեղանին վրայ դրաւ. իր
անկողնոյն մօտ, եւ կը պարտաւսուէր
Հանուրը, երբ Եթեթէ շշուկ մը սարսը-
րացողը զնա.
Դուրսը բացուած է.
Մարդը մը սենեակը մտած է.
Եւ ձերութեան ճիւղ մը արձաթիկու ժա-
ւանակ իսկ չունեցած, մարդը—որ Պա-
րույն է—ի մը ստախէ ցտաքած է Հայր
Վիփօնի ռուսերուն վրայ, ստապած է
զայն եւ կոկորդը կը սեղմէ.
Եւ ցած ձայնով, առնոյններ վայրագ
բարոյ ստախակ անտաքով կտառակ ճն

Տարվում էր Վարդանանիով .
 — Մտնում եմ, ծերուկ, զեզի չարիք
 հասցանում չեմ ուզիր, ծարիրտես ես . դի-
 րաւ քորդիդ եր ընկնումեմ . Դարակներուդ
 մէջ ստորիդ լեցան պարիկոն ունիս . Հիմա
 ինձի պիտի տաս բոլոր ունեցածդ, բոլոր-
 քդ, ապէլ եր հասնիմ . Միտնել կերպով
 պիտի տաս զայն, առանց ծննդի, առանց
 ապագայի, առանց զիս մտնել անցնելու
 ունիլու . Ե. քան ի զմարդ ըլլաս . . Ե. ցա-
 ճած առնես, որպէսզի չմատեն զիս, ան-
 կողմեղի պիտի կտանք զեզիք և բերանդ
 քայլ մը պիտի դնեմ, ընկնաւ . Հասնիմք
 ծերուկու :

Մի սուր էր խորհարար .
 — Օգնութի՛ն ես, օգնութի՛ն ես .
 Դարույն թրջուցած եր մատուրները
 որպէս զի խօսի ես . Երբեք սկսաւ սեզել

լանոնք : Շարունակ կը ծիծաղէր :

Մարտի 1-ին ծնունդ առնող զույգ, Ժողովուրդ, Կիրակոս Երանյան, Կուսակա ի խղճման զեղծիք, ոչ, աղէկ Դան չէ աղք, աղէկ բան չէ:

Վիժիկն ի զուր Բանգեք Իճնէք աղատեալ ճամբ:

— Ը՛շախտիր, Ժերուկա, մԻախտիր, Ի ճողիք Ի՛կն՛կայ:

Այն Երանյան, Վիժիկն չ՛աբոժեցաւ, բայց իր աղօրները, աւագախին դճմոխի վրայ Երեւոստ, Կատաղի ստուգում մը Ի կարտայայտէին:

— Ինչուցա՞ր: Ա՛յ չիտիր պոսաւ: Աւագներ Կ՛ըման որ եմէ՛ք իրոցն սկսիւ, այս անգամ պատուտար Իրաւունքն ի զարարունքն:

Պատուր ըստի ետաւ Ի զարարունքն:

Նախանշեց, սպառնալով իր սպառնալիքի
 սրբի իրենց հանդեպ հարգանքով
 Վիգենի անշարժ կը մնար հիմունքի խըղ-
 ղուած :
 Այդ, շատ լուս կը հասկնար քայքայ Ե-
 քէ շի հնազանդներ, անմիջապէս պիտի
 պաշտուէր :
 Երբ ուժ առաւ, գետինը նստաւ :
 Մեղաքարք Ժնոքը ձախտիտ տուաւ :
 Շատ տապալիւն է չերազմուլու :
 Աջ, ոչ Պարոյշէնէ հոն էր, որ քայքայ կը
 էլէրինը չնգետելու :
 Սոյն ասան բոլորովին ուռք էլաւ Վի-
 ցեն, սպիտակեցաւ :
 Չմիտնէր իր տի, կախաւ անհաշիտ
 իր լար, և Վիցեն անհարկ օր նետել արտ :
 Քայքայ Պարոյշէն իրեն ալ տեսած էր
 իրայ :

—Աւանակութիւն պէտք չէ՛, գիտե՞ս.

—Շատ աղէկ, ուզածէիդ պիտի ը-
նէր,
—Կէքքե՛ս, աստնիխ խօսելու է։ Աճա-
լանները,
Վիօլէն բացաւ դարանը, դարակները,
ուռաւ, ինչպարտէթիներով ուռած պար-
էրը և սեղալին վրայ նստեց զայն։
Պարույլ հանգարարօղէն կը կռէր զայ-
նը, հարծեալ գիւղացոյն հետ գործ մը
ը կարգաւորէր և ամենեւին մտածե չու-
նէր իր դիմացը,
—Ամենքն ա՛մ է, հարցուց,
—Այո,
—Իրաւե՛ս։ Պզտիկ բան մը պակած
ե՛ն։

—Այն, փառաբեցե՛ք:
—Արգելե՛ն գոհ եմ:
Պարտա՛յ բացա՛յ, պարկե՛րը, պարկե՛ր
անե՛ք, ապառա՛յ ընդառա՛ն համար որ ի՛նչ
պարտա՛նալիքն է՛ն այն ուղիները զորս առա՛խ
ընձարանն է՛ր պատուհանե՛ն, զիւղացա՛
լոյն ձեռագըռ մէջ, յետոյ՛ նորէն պարկե՛
րուն մէջ լիցուց:

Անշուշտը խոշոր խոշոր բացած, տառիկ
ն է զարդարե՛լ իրաւիկն խնդրե՛լով, ծե-
ռուին ի՛նչ քիտեր այս տեսարանն է ի՛ր
դպրոցուն ձեռները մեքենաբար կը յա-
սա՛նալայնին ետ անհերք համար այս զիւղ-
ածը գտնե՛մ, զոր փայլեցողութե՛ն է՛ր ի՛ր
դպրոցն է Մարտի. Բերկէ՛ր աշխուհ, այս
անձն որ պիտի՛ր կրեար ագարաւն առա-
նա՛լ, այլ զոր ձառե՛ններուն անտրոշարար
է մերժէ՛ր ծախսել:

— Բաժնի ընկալով թու նաւորութիւն ու մեքեր ե

Կոմունիստական Հասարակական Ժողովուրդները իրենց վերջերս, որ է հարգող-հայ շատ քեղեցիկ կուսակեր, Գրողքի համար, վերջին նորածնութեանը որ հուսալից էր, որք են տեսուի էլ համար փետուրներ, 4-շիններ, տարիք ծառայակոր փյուռուղ առարկաներ, ինչ են արտադրութիւնն եղող քեղեցիկ բաներ, որ ծանօթ է Հասարակութեան, վերջինս, Գրն Մարշալի գիմնար կորոր, հեղինակն նոր հասած աղայունք քերիւր նշանակուի:

15—

